

İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMININ (İYEP) İŞLEVSELLİĞİNİN İNCELENMESİ¹

RESEARCH ON THE FUNCTIONALITY OF TRAINING PROGRAM AT PRIMARY SCHOOLS (İYEP)

Mehmet GÜROL², Mustafa GÜL³

Öz: Bu çalışmada İlkokullarda Yetiştirme Programının (İYEP) değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma deseni olan fenomenolojiye (olgubilim) dayalı bu çalışmada odak grup görüşme ve bireysel görüşme teknikleri kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Kahramanmaraş ilinde programın uygulandığı 4 okuldan amaçlı örnekleme yöntemi olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen 13 öğretmen, 16 öğrenci, 4 yönetici ve 2 veli oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formları ile toplanmış ve içerik analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda programın bütün paydaşlarının (öğretme, öğrenci, yönetici veli) bu programa ihtiyacı olduğu, programın öğrencilerin gelişimine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Programın uygulanma aşamasında öğrenci seçiminin doğru yapılamaması, süre yetersizliği, öğrenci devamsızlıkları, öğrenci ve öğretmenlerin yorgunluğu, öğrencilerin sıkılması, programla ilgili yönetici, öğretmen ve velilerin yeterince bilgilendirilmemesi, modüller için belirlenen sürelerin dengesiz dağılımı, farklı modüllerdeki öğrencilerin aynı grupta yer almasının zorlukları, ders kapsamının azlığı, kaynakların yetersizliği gibi sorunların varlığına ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: İlkokullarda yetiştirme programı (İYEP), program değerlendirme, fenomenoloji (olgubilim)

Bu makaleye atf vermek için:

Gürol, M. ve Gül, M. (2021). İlkokullarda yetiştirme programının (İYEP) işlevselliğinin incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(1), 16-33.

Cite this article as:

Gürol, M. and Gul, M. (2021). Research on the functionality of training program at primary schools (İYEP). *Trakya Journal of Education*, 11(1), 16-33.

Abstract: The aim of this study is to evaluate the Training Program (İYEP) at Primary Schools. In this research, based on phenomenology, which is a qualitative research pattern, focusing on group or individual interview techniques are used. The study was carried out with 13 teachers, 16 students, 4 administrators and 2 parents determined by using criterion sampling method, which is a purposeful sampling method, from 4 schools in Kahramanmaraş where the program was implemented. Data were obtained by semi-structured interview forms. Content analysis was performed. At the end of the study, it is concluded that all the stakeholders of the program (teachers, students, directors, parents) need this program and the program contributes to the development of students. During the application process, it is seen that there are several problems such as the failure in the correct selection of the students, lack of time, students absenteeism, their tiredness and boredom, the teachers' and the parents' not being informed about the program sufficiently, the unbalanced distribution of the periods determined for the modules, the difficulties of the students from different modules being in the same group, lack of lesson content and resources.

Keywords: Primary school education program (İYEP), program evaluation, phenomenology

¹ Bu araştırmanın bir bölümü 27-29 Haziran 2019 tarihinde İstanbul'da düzenlenen V. TURKCESS Uluslararası Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, gurolmehmet@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7649-9619.

³ Doktora Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, mstfgl24@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7641-3256.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Training Program in Primary Schools (İYEP), which was developed in 2017- 2018 Academic Year and applied in 12 pilot areas in order to overcome the shortcomings of students attending 3 and 4 grades in Turkish and Mathematics courses and to provide support to these students in the psychosocial field, is a widespread measure program. For the effectiveness of İYEP, determining the opinions of the parents, students, administrators and teachers who have implemented the program, which started to be implemented by the Ministry of National Education in the academic year 2018-2019, can provide important information about the determining the problems of the program in practice and the development process of the program. In this context, İYEP is considered to be worth researching. The general aim of the research is to evaluate the Primary Education Program. In line with this general purpose, answers to the following questions are sought;

1. How does İYEP contribute to the development of students' knowledge and skills?
2. How does İYEP affect the development of students' attitudes towards school?
3. What are the opinions of the stakeholders (teachers, students, managers and parents) about İYEP, its content, scope, achievements, and assessment process?
4. What are the problems encountered in the implementation of İYEP and what are the solutions of stakeholders to solve these problems?

Method

The study is a qualitative study based on phenomenology (phenomenology) pattern. The study group of the research consists of the teachers and students at schools where İYEP is applied. The criterion sampling method, a purposeful sampling method, was used because it is thought to provide insight about the phenomenon and provide in-depth information. (Patton, 2014). The sample of the research consisted of 13 teachers working in different modules of 4 schools where all modules of İYEP were applied, 16 students currently attending 3rd and 4th grades, 4 school administrators and 2 parents. The data of the research were obtained through interview. In this research, besides individual interviews, focus group technique was also used to reach more comprehensive and deep results (Karasar, 2016). The data were obtained through a face-to-face interview conducted by the researcher in person with a semi-structured interview form. The data are analyzed by using content analysis technique since it provides in-depth analysis in the research and allows the emergence of previously unclear themes and dimensions (Yıldırım and Şimşek 2013).

In order to ensure validity and reliability, all the stakeholders of the program were interviewed, a pilot application was made during the creation of interview forms, and the interview form was finalized based on expert opinions. In addition, necessary legal permissions were obtained from the participants and the relevant institution. Excerpts from the stakeholders of the program were cited and the opinions of the participants were given in detail. The findings were made meaningful. Demographic characteristics, professional seniority, educational status, management period and educational status of the participants were presented in a table to ensure the reliability and validity,

Result and Discussion

According to the results of the research, all the stakeholders of the program (teachers, students, managers and parents) stated that there is always a need for İYEP. Because it was stated that İYEP contributed to the development of students and helped to get rid of the deficiencies of the students who were left behind for various reasons. As a result of the research, it was seen that teachers and administrators did not have enough information about the program and this affected the course process negatively. It is thought that this problem can be solved by in-service training. Because in-service training can improve the quality and efficiency of education, as well as the openness of institutions and employees to innovation (Selimoğlu & Yılmaz, 2009). According to the teachers, students and parents, it was concluded that the scope, achievements, and content of the program were inadequate. However, from the stakeholders' point of view, the resources used during the study were generally positive. Another result is that the stakeholders found the process of the identification of the students selected for the program incorrect. It was seen that especially the teachers gave a reaction to the assessment exam held at the end of the course. The teachers wanted to be more active during the selection of the students for the program. They criticized that the exam held at the end of the course after several months was too late. In this context, it is important that giving feedback immediately after the behavior in the learning and teaching processes is very important (Fidan, 2012).

As a result, it has been concluded that the program meets student needs and provides solutions to an important problem. However, the effectiveness of the program can be improved by increasing the scope and time. During the implementation process of the program, problems such as errors in the choice of students, lack of time, absenteeism, teacher and student fatigue, boredom of students, lack of interest of the parents, teachers' reluctance due to additional tuition fees and students' reluctance are observed. As a result of the research, it has been concluded that the teachers who have experienced serious problems in the implementation of the program at the schools providing dual education might not provide enough assistance on psycho-psychological support. In this research, the implementation process of İYEP, its benefits, the problems experienced in the implementation of the program and the suggestions for solutions have been evaluated based on the opinions of teachers, students, managers and parents. In other studies, the opinions of the program evaluation experts about the philosophy, achievements and measurement and evaluation processes of the program can be examined.

1. GİRİŞ

Milli Eğitim Bakanlığı, 2018 yılında uygulamaya koyduğu öğretim programlarında bireylerden beklenen rolü; bilgiyi üreten, iletişim becerilerine sahip, problem çözebilen, eleştirel ve yansıtıcı düşünme becerisine sahip olmak şeklinde ifade etmiştir. Öğretim programlarında kazanımların ise yetkin, geçerli ve yaşamla ilişkili olduğu özellikle vurgulanmıştır. Yeni öğretim programında Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde öğrenciye kazandırılması hedeflenen 8 anahtar yetkinlik belirlenmiştir. Bu yetkinlikler; *“Kültürel farkındalık ve ifade, ana dilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik, bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, kültürel farkındalık ve ifade, insiyatif alma ve girişimcilik”* tir (MEB, 2018). Genelde eğitim sisteminin özelde Milli Eğitim Bakanlığının bu amaçlara ulaşması eğitim programları çerçevesinde oluşturulan öğrenme ortamlarına bağlıdır. Bilimsel ve toplumsal gelişimin hızlandığı günümüz dünyasında eğitim sistemlerinin de değişime ayak uydurması gerekmektedir. Açık bir sistem olan eğitim sisteminin sürekli olarak düzenlenme, geliştirilme ve yenilenme süreci yaşaması zorunluluktur. Bu geliştirme süreçlerinin yönü ve nasıl yapılması gerektiği konusunda program değerlendirme referanstır. Program değerlendirme çalışmaları eğitimin niteliğinin artmasında önemli bir işleve sahiptir. Program değerlendirme ile programın etkililiği, verimliliği, kıymeti, yararlılığına karar verilerek programın gelişim veya devam süreçlerine karar verilir (Demirel, 2015; Uşun, 2012).

İlköğretim dönemi eğitim sisteminin temelini oluşturur. Bu çağda öğrenciler yaşamlarını daha iyi sürdürebilmeleri için gerekli olan temel bilgi ve becerileri edinirler. Bu kapsamda bu kademedeki öğrenciler okuma yazma, ana dilini doğru kullanma, temel matematiksel işlemler ve toplumun temel olayları hakkında eğitilirler (Erden, 2017). İlkokul programları her öğrenciye bu kazanım ve yetkinlikleri edindirmeyi amaçlar. Bloom'un öne sürdüğü tam öğrenme kuramında belirtildiği üzere uygun öğrenme ortamı sağlanan her öğrenci okulda öğretilmek istenen her şeyi öğrenebilir (Anderson vd., 2014). Ancak çeşitli sebeplerle kazanımları edinememiş öğrencilerin varlığı söz konusudur. Bu durum toplumsal olaylardan, çevresel sorunlardan, eğitim programlarından veya öğretmenlerden kaynaklanabileceği gibi öğrencilerden de kaynaklanabilmektedir. Bireyin genel yeteneği, geçmiş yaşantıları, çalışma stratejileri, alışkanlıkları ve öğrenmeye yönelik duyuşsal yaklaşımı bireysel faktörler olarak sayılabilir. Çevresel açıdan ise öğrencinin okulu, ailesi ve arkadaş çevresi bu durumun oluşmasında etkili olabilir (Erden, 2017). Bu söz konusu unsurlardan herhangi birinde yaşanan problemler öğrencinin öğrenme sürecini engelleyebilir. Nihayetinde Taşdemir ve Taşdemir (2010) Okullarda başarı ve başarısızlık olgusuyla ilgili yaptıkları çalışmalarında başarısı düşük öğrencilerin öğretmenleriyle olumlu iletişim kuramadıkları, ders içerisinde çekingen ve suskun oldukları, arkadaşlarıyla iletişimde sorunlar yaşadıkları sonuçlarına ulaşmışlardır. Babaoğlu (2017) öğrenci başarısının önündeki engellerle ve başarıyı artırmak için yapılması gerekenlerle ilgili yaptığı çalışmasında ise öğrencinin başarısızlığının sebeplerini; motivasyon eksikliği, planlı programlı ders çalışmama, vizyon eksikliği ve öğrenciye yönelik sosyal ve kültürel aktivitelerin yetersiz olması olarak tartışmıştır. Öğretmenlerin bu sorunlara yönelik önerilerinin ise öğrencilerin bilinçlendirilmesi, sosyal ve kültürel faaliyetlere katılımlarının artırılması şeklinde olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Bu sebeplerden kaynaklanan ve araştırma sonuçlarında da ortaya çıkan öğrenme engellerinin ortadan kaldırılması gibi bir sorunla genelde eğitim sistemi, özelde ise eğitim programları karşı karşıyadır.

İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) bu sorunları çözebilmek amacıyla 3 ve 4. sınıflara devam eden öğrencilerin Türkçe ve matematik derslerindeki eksikliklerini gidermek ve bu öğrencilere psikososyal alanda da destek sağlamak amacıyla geliştirilen ve 2017-2018 eğitim öğretim yılında 12 ilde pilot uygulaması gerçekleştirilerek 2018-2019 eğitim öğretim yılında ülke genelinde yaygınlaştırılan bir tedbir programıdır. İYEP'in hedef kitlesini ilkokulların 3. sınıflarına devam edip özel eğitime ihtiyaç duymayan

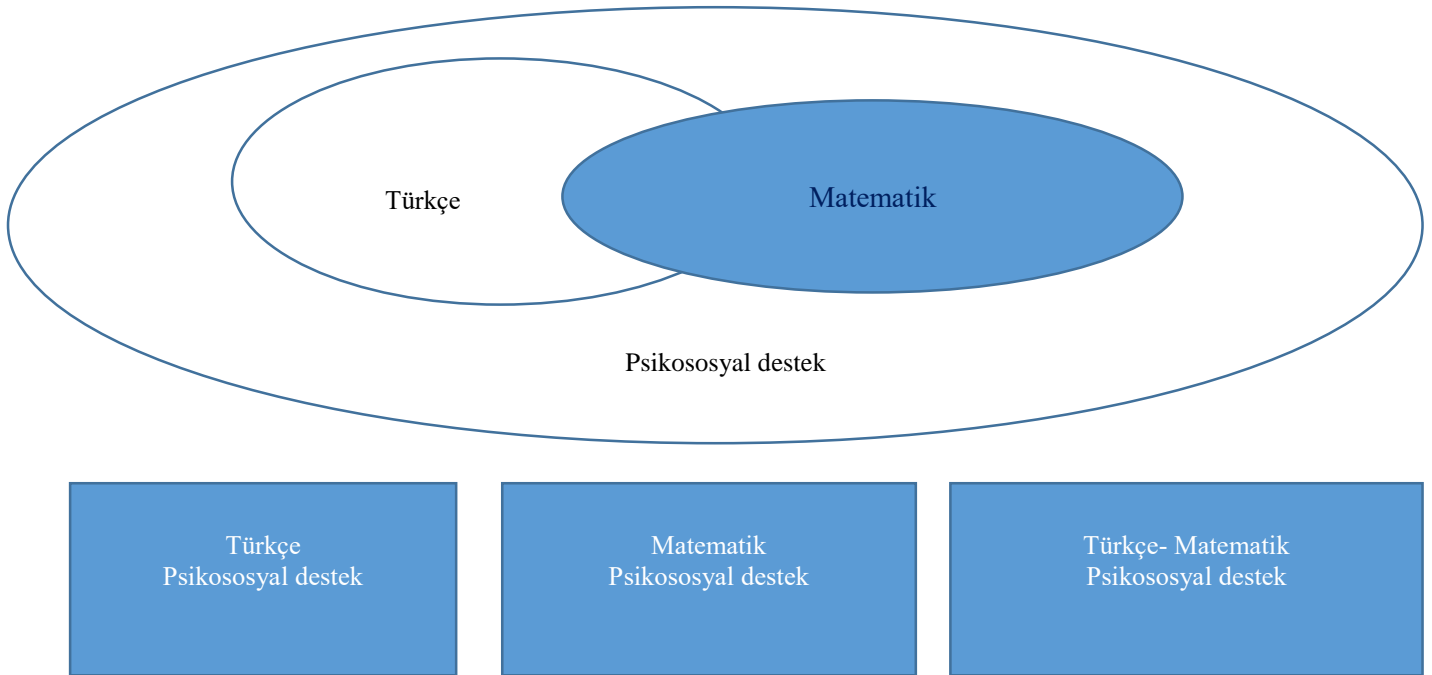
öğrenciler arasından olmak üzere; program kapsamında belirlenen kazanımları yeterli düzeyde edinemeyen öğrenciler, sığınmacı, göçmen, göçer ve yarı göçer ailelerin çocukları, geçici koruma altındaki çocuklar, mevsimlik tarım işçilerinin çocukları gibi dezavantajlı öğrenciler oluşturmaktadır.

İYEP’de öğrencilerin belirlenme süreçleri oldukça önemsenmektedir. Bu bağlamda değerlendirme sürecinde üç tür değerlendirme yaklaşımı benimsenmiştir:

1.Tanıma-Yerleştirmeye Yönelik Değerlendirme: İYEP’e dâhil edilecek öğrencileri ve öğrencilerin dâhil olacakları modülü belirlemek amacıyla gerçekleştirilir.

2.İzleme-Biçimlendirmeye Yönelik Değerlendirme: Öğrencilerin modül içerisindeki eksikliklerini belirlemek ve modülü başarıyla tamamlayıp bir üst modüle geçip geçmeyeceğine karar vermek amacıyla gerçekleştirilir.

3.Sonuç Odaklı Değerlendirme: Bulunduğu sınıf düzeyine göre alabileceği en son modülü almış öğrencilere uygulanır. Bu değerlendirme sonucuna göre öğrencinin İYEP dışına çıkarılarak sadece bulunduğu sınıf düzeyine ilişkin öğretim programına devam edip etmeyeceğine karar verilir. Özetle İYEP; öğrenci belirleme süreci, esnek program önerisi, modüler ve sarmal öğretim materyalleri, okuma becerileri ile matematik okuryazarlığı alanlarında ülkemize millî bir model sunmaktadır. Öğrencilerin akademik başarısının artırılmasını temel becerilerin kazandırılmasını erken tespit ve müdahale aşamalarını içermektedir. (İlkokullarda Yetiştirme Programı, 2019; İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) Uygulama Klavuzu, 2018).

Şekil 1. Program türü

Yukarıdaki şekilde görüldüğü üzere İYEP'e bir öğrenci sadece Türkçe, sadece matematik ya da her ikisine birden dâhil olabilir. Programa dâhil olan tüm öğrencilere psikososyal destek sağlanmaktadır (İlkokullarda Yetiştirme Programı Uygulama Klavuzu, 2018).

Alanyazında destekleme ve yetiştirme kurslarıyla ilgili bir çok çalışma yer almasına rağmen (Aküzüm ve Saraçoğlu, 2018; Canpolat ve Köçer, 2017; Demir-Başaran ve Narinalp, 2017; Ergün, 2017; Göksu ve Gülcü; 2016; İncirci vd., 2017; Nartgün ve Dilekçi, 2017; Ünsal ve Korkmaz, 2016; Sarıca, 2018). İYEP'e yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında uygulanmaya başlanan İYEP'in etkililiğine yönelik olarak programın uygulanmasını sağlayan yöneticilerin ve öğretmenlerin, programın uygulandığı öğrencilerin ve bu öğrencilerin velilerinin görüşlerini tespit etmek programın uygulamadaki sorunlarının tespiti ve programın geliştirilme süreci açısından oldukça önemli bilgiler sağlayabilir. Bu bağlamda İYEP'i değerlendirmenin araştırmaya değer olduğu düşünülmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu problem durumundan hareketle araştırmanın genel amacı İYEP’i değerlendirmektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1. İYEP öğrencilerin bilgi ve becerilerinin gelişimine nasıl katkı sağlamaktadır?
2. İYEP öğrencilerin okula yönelik tutumlarının gelişimini nasıl etkilemektedir?
3. İYEP’in; kapsamına, kazanımlarına, içeriğine ve ölçme değerlendirme süreçlerine yönelik paydaşların (öğretmen, öğrenci, yönetici ve veli) görüşleri nasıldır?
4. İYEP’in uygulanmasında karşılaşılan sorunlar nelerdir ve bu sorunlara paydaşların çözüm önerileri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Önemi

İYEP’le öğrencilerin Türkçe ve matematik üzerine sistemli bir düşünce süreci oluşturarak farkındalık oluşturmaları, öğrenmeleri üzerine değerlendirme yapmaları ve verimli öğrenme süreçleri oluşturabilmelerinin yanı sıra öğrencilere psikososyal destek vermek amaçlanmaktadır. Özetle bu programla öğrencilere öğrenilen bilgilerin kalıcı olmasını sağlayarak günlük yaşamda daha etkili kullanılmasına imkân sunmak ve sosyal hayatta karşılaşılan problemleri çözebilmekte öğrencinin kendine güven duymasını ve olayları farklı bakış açılarıyla düşünmesini sağlamak amaçlanmaktadır. Felsefesinde de belirtildiği üzere çeşitli nedenlerle bulunduğu sınıfın seviyesinden akademik açıdan geride kalan öğrencilere yönelik tedbiri amaçlayan bu program oldukça önemlidir. Öğrencilerinin tutumlarının, bilgi ve becerilerinin şekillendiği bir çağ olan ilkökul çağında kuruluş felsefesine, İYEP’in ne düzeyde hizmet ettiğini ortaya çıkarmak önemlidir. Programın etkilerini bilmek öğrenciye, öğretmene ve program geliştirme süreçlerine katkı sağlayabilir. Araştırmanın ilkökul çağındaki çocukların öğretim çalışmalarına rehberlik edebileceği ve MEB’in program geliştirme çalışmalarına ve gelecekte yapılacak diğer araştırmalara veri kaynağı olabileceği düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

Bu bölümde yapılan çalışmanın yöntemi açıklanmaktadır. Bu kapsamda araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi açıklanmıştır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Çalışma fenomenoloji (olgubilim) desenine dayalı nitel bir çalışmadır. Nitel araştırmalar, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algı ve olayların doğal ortamlarında gerçekçi bütüncül ve çok yönlü bir bakış açısıyla anlaşılmasına olanak sağlayan araştırma yöntemleridir. Nitel araştırmalar katılımcıların çalışmaya tarihsel bilgi sağlamasına da imkân sağlar. Fenomenoloji (olgubilim) farkında olduğumuz ancak derinlemesine bilgi sahibi olmadığımız olgulara odaklanır. Bu olgular iş evlilik, örgüt, kültür ya da program olabilir. Veri kaynakları olguyu yaşayan ve bu olguyu yansıtabilecek bireyler ya da gruplardan oluşur. Fenomenolojinin yaşamın metnini yorumlamayı odak haline getiren yorumlayıcı ve katılımcıların deneyimlerini yorumlamaktan ziyade bu deneyimlerin ne olduğunun tanımlamayı odak haline getirdiği tanımlayıcı fenomenoloji olmak üzere iki türü söz konusudur. Bu çalışmada İYEP programını deneyimleyen paydaşlarının programa ilişkin deneyimlerinin neler olduğunu ortaya çıkarmak için bir fenomenoloji türü olan tanımlayıcı fenomenoloji türü kullanılmıştır (Creswel, 2017; Moustakas, 1994; Patton, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2013;).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu İYEP’in uygulandığı okullardaki öğretmen ve öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmada üzerinde çalışılan olgular ile ilgili zengin bilgi ve deneyime sahip olmalarından hareketle, ilgilenilen fenomeni yararlı bir şekilde açıklayacakları, fenomen hakkında içgörü kazandırarak derinlemesine bilgi imkanı sağlayacakları düşünüldüğü için amaçlı örnekleme yöntemi olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Patton, 2014). Okulların ve yöneticilerin belirlenmesinde 2018-2019 eğitim öğretim döneminde İYEP programının okulda/okulunda uygulanmış olması, öğretmenlerin belirlenmesinde İYEP uygulama süreçlerinde her modülde uygulama yapmış olma, öğrencilerin belirlenmesinde 2018-2019 eğitim öğretim yılında İYEP’le eğitim almış olmak, velilerin belirlenmesinde

ilgili dönemde İYEP eğitimi almış olan öğrencinin velisi olmak gibi ölçütler belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini, İYEP' in bütün modüllerinin uygulandığı 4 okulun, farklı modüllerinde görev alan 13 öğretmeni ve farklı modüllerde eğitim alan 3. ve 4. sınıflara hâlihazırda devam eden 16 öğrenci, 4 okul yöneticisi ve 2 veliden oluşmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin tamamı erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Bu durum kadın öğretmenlerin İYEP uygulama süreçlerinde görev almamasından kaynaklanmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerde mesleki kıdemi 0-10 yıl olan gruptan sadece bir öğretmen bulunmaktadır. Bu durumun nedeni ise bu grubun İYEP uygulamalarında görev almamayı tercih etmemelerinden kaynaklanmıştır.

Tablo 1.

Çalışma Grubunu Oluşturan Öğretmenlerin Özellikleri

Tema	Kod	Frekans
Cinsiyet	E	13
	K	0
Eğitim	Lisans	13
Mesleki Kıdem	0-10	1
	10-20	5
	20-30	7

Tablo 2.

Çalışma Grubunu Oluşturan Öğrencilerin Özellikleri

Tema	Kod	Frekans
Cinsiyet	E	11
	K	5
Aldığı Modül	1. Modül	6
	2. Modül	6
	3. Modül	4

Tablo 3.

Çalışma Grubunu Oluşturan Yöneticilerin Özellikleri

Tema	Kod	Frekans
Cinsiyet	E	4
	K	0
Eğitim	Lisans	2
	Yüksek Lisans	2
Mesleki Kıdem	0-10	1
	10-20	2
	20-30	1

Tablo 4.

Çalışma Grubunu Oluşturan Velilerin Özellikleri

Tema	Kod	Frekans
Cinsiyet	E	0
	K	2
Eğitim	İlköğretim	2

2.3. Verilerin Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri görüşme yoluyla elde edilmiştir. Görüşme bireylerin çeşitli konular hakkındaki bilgi, tutum, düşünce ve davranışlarının anlaşılması amacıyla yapılan sözlü iletişim yoluyla veri

toplama süreci olarak tanımlanabilir. Görüşme, derinlemesine bilgi sağlama, değişen koşullara uyum sağlama imkanı sağlayacak şekilde esnek olması, herkese uygulanabilir olması, bireyselliğin sağlanması, sözel olmayan davranışları gözleme fırsatı sağlama açısından oldukça güçlüdür (Creswel, 2014; Sönmez, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2013). Görüşmeye katılanların sayılarına göre görüşmeler bireysel ve grupça olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilebilir. Bu araştırmada bireysel görüşmelerin yanı sıra daha kapsamlı ve derin sonuçlara ulaşabilmek adına odak grup tekniği de uygulanmıştır (Karasar, 2016). Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formuyla bizzat araştırmacının gerçekleştirdiği yüz yüze görüşme yoluyla elde edilmiştir. Bu form araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Pilot uygulama yapılmış bu uygulama sonucundan hareketle iki uzmanın görüşleri alınarak görüşme formuna son şekli verilmiştir. Araştırmanın yapılacağı 4 okulun yönetici, öğretmen, veli ve öğrencilerinden randevu alınarak görüşmeler yüzyüze yapılmıştır. Bu görüşmelerden biri 4 öğretmenle odak grup görüşmesi şeklinde gerçekleştirilirken diğer görüşmeler bireysel görüşme şeklinde gerçekleştirilmiştir. Bu duruma katılımcıların bir kısmının odak grup görüşmelerine onay vermemeleri neden olmuştur. Görüşmenin yapılacağı ortamın görüşme konusuna odaklanılmasına imkân sağlama için sessiz olmasına dikkat edilmiştir. Görüşmeler katılımcıların dışında üçüncü şahısların olmadığı ve görüşlerini rahatça paylaşabilecekleri bir ortamda gerçekleşmiştir. Odak grup görüşmesi esnasında katılımcıların onayıyla görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiş ve ses kayıt verileri yazıya dökülmüştür. Birebir görüşmelerde ise katılımcıların ses kayıt cihazına onay vermemeleri nedeniyle araştırmacı tarafından notlar alınmıştır. Odak grup görüşmesi yaklaşık olarak 50 dakika, bireysel görüşmelerin her biri yaklaşık olarak 15-20 dakika arası sürmüştür.

2.4. Verilerin Analizi

Analiz aşamasında amaç görüşmede elde edilen verilerle araştırma konusunu kaynaştırarak verileri anlamlandırmaktır (Büyüköztürk vd., 2018; Patton, 2014). Derinlemesine analizi olanaklı kılması, önceden belirgin olmayan temaların ve boyutların ortaya çıkarılmasına olanak tanınması nedeniyle veriler içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek 2013). Bu bağlamda çalışma grubunun ses kayıt dökümlerinden ve araştırmacı notlarından kodlar oluşturulmuş, kodları belirli kategoriler altında sınıflandıran temalar oluşturulmuş, bu kod ve temalardan yararlanılarak temalar arası ilişkiler saptanmış, temalar araştırma soruları altında organize edilmiş, kod ve temalara göre veriler açıklanmış ve yorumlanmıştır.

Bir araştırmanın nitelikli olabilmesi için nesnellik, geçerlilik ve güvenirlik kriterlerini taşıması oldukça önemlidir. Bu üç kriteri sağlayan araştırmalar doğru sonuçlara ulaşılmasını sağlayabilir (Büyüköztürk vd., 2018). Lincoln ve Guba (1985) nitel araştırmaların niteliğini artırmak için nicel araştırmalarda geleneksel olarak kabul gören ölçütler olan iç geçerlik kavramı yerine inandırıcılık, dış geçerlik yerine aktarılabirlik, iç güvenirlik yerine tutarlılık ve dış güvenirlik yerine teyit edilebilirlik kavramlarını kullanmışlardır. Araştırmada inandırıcılık, akatarlıabilirlik ve tutarlılığı sağlamak için programın bütün paydaşlarıyla görüşme yapılmış, görüşme formlarının oluşturulma aşamasında pilot uygulama yapılmış ve uzman görüşlerinden hareketle görüşme formuna son şekli verilmiştir. Bunun yanı sıra katılımcılardan ve ilgili kurumdan gerekli yasal izinler alınmıştır. Programın paydaşlarının görüşlerinden alıntılar yapılarak katılımcının görüşleri detaylı bir şekilde verilmeye ve bulgular anlamlı hale getirilmeye çalışılmıştır. Görüşme yapılan katılımcıların tanımlanabilmesini sağlamak için katılımcıların demografik özellikleri, mesleki kıdemleri eğitim durumları ve yöneticilik süreleri ile eğitim durumları tablo halinde sunulmuştur. Verilerin analizi aşamasında oluşturulan kod ve temalarla ilgili iki uzmanın görüşleri alınmış ve son aşamada katılımcı teyidi sağlanmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırma problemi kapsamında geliştirilen alt soruların cevaplandırılmasına ilişkin olarak toplanmış verilerden elde edilen bulgular yer almaktadır.

3.1. Programın İhtiyacına Yönelik Paydaşların Görüşleri

Programın İhtiyaç Durumuna yönelik paydaşların görüşleri Tablo 5' de verilmiştir.

Tablo 5.

Programın İhtiyaç Durumuna Yönelik Paydaşların Görüşleri

Paydaş	Tema	Frekans	Kod	Frekans
Öğretmen	İhtiyaç var	12	Öğrenci gelişiyor	6
			Geride kalan öğrenci sınıf seviyesine ulaşıyor	4
			Eksikler tamamlanıyor	2
Öğrenci	İhtiyaç yok	1	Maliyeti fazla	1
	İhtiyacım vardı	16	Bu derslerim zayıftı	8
			Zorlanıyordum	3
Eksiklerim vardı			2	
Yönetici	İhtiyacım yoktu	0		
	İhtiyaç vardı	3	Algılama sorununu çözüyor	1
			Algılama düzeyi farklı olduğu için gerekli	1
Veli	İhtiyaç yoktu	1	Öğrenci için çok faydalı oluyor	1
			Eksikler derste giderilebilir.	1
Veli	İhtiyacım vardı	2	Derslerde geride kalıyordu	1
			Derslerle sorunu vardı	1
			Dikkati arttırıcı	1
	İhtiyacım yoktu	0		

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin tamamına yakını (12/13) bu programa ihtiyaç olduğunu sadece bir öğretmen programa ihtiyaç olmadığını belirtmiştir. İhtiyaç olduğunu belirten öğretmenlerin yarısı (6/12) programın öğrencinin gelişimine katkı sağladığını belirtirken, bir kısım öğretmen (4/12) derslerde geride kalan öğrencilerin sınıfın seviyesine ulaştığını belirtmiştir. İki öğretmen öğrencilerin eksiklerinin bu programla giderildiğini belirtmişlerdir. Programa ihtiyaç olmadığını belirten bir öğretmen ise programın maliyetli olduğunu belirtmiştir. Tablo 5'e bakıldığında öğrencilerin tamamı (16/16) bu programa ihtiyacı olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin yarısı (8/16) bu derslerinin zayıf olduğu için bu programa ihtiyacı olduğunu belirtirken bir kısım öğrenci (3/16) zorlandığı için iki öğrenci ise eksikleri olduğu için programa ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Tablo 5'e göre yöneticilerin tamamına yakını (3/4) programa ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir. Bu yöneticilerin her biri sırasıyla programın algılama sorununu çözmesi, algılama düzeyi farklı öğrencilerin sorununu çözmesi ve fayda sağlaması açılarından programa ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir. İhtiyaç olmadığını belirten bir yönetici ise öğrenci eksiklerinin derslerde tamamlanabileceğini belirtmiştir. Tablo 5 incelendiğinde velilerin tamamının (2/2) programa ihtiyaç olduğunu ifade etmişlerdir. Birer veli çocuğunun derslerde geride kalmış olması ve derslerle ilgili sorunları olması nedeniyle programa ihtiyaç olduğunu belirtirlerken bir veli ise programın çocuğundaki dikkat eksikliğini gidererek önemli bir ihtiyacı karşıladığını ifade etmiştir. Bazı paydaşların konuyla ilgili görüşleri aşağıdadır:

Öğretmen: Böyle bir programa ihtiyaç vardı. Çünkü bazı öğrenciler geç algılıyor. Bu nedenle bireysel desteğe ihtiyaçları olabiliyor. Bu sorun bu programla önemli ölçüde çözüldü.

Yönetici: Çeşitli nedenlerle bazı öğrenciler geride kalıyor. Bu programla bu öğrenciler diğer öğrencilerin hızına yetişebilir.

Veli: Bu programa ihtiyaç vardı. Çünkü benim çocuğum problem çözmede ve dikkatini toplamada sorunlar yaşıyordu bu sorunların düzelmesinde faydalı oldu.

Öğrenci: İhtiyacım vardı. Derslerim iyi değildi. Benim için çok faydalı oldu yeni şeyler öğrendim.

3.2. Program hakkında paydaşların yeterince bilgi sahibi olma durumuna yönelik görüşler

Program hakkında paydaşların yeterince bilgi sahibi olma durumuna yönelik görüşleri tablo 6' de verilmiştir.

Tablo 6.

Program hakkında paydaşların yeterince bilgi sahibi olma durumuna yönelik görüşler

Paydaş	Tema	Frekans	Kod	Frekans
Öğretmen	Bilgi sahibiyim	12	Kısmen eğitim aldık Yeterince eğitim aldık	11 1
	Bilgi sahibi değilim	1	Hiç eğitim almadık	1
Öğrenci	Bilgi sahibiyim	16	Öğretmenimiz bilgi verdi Yöneticimiz toplantıda anlattı	15 1
	Bilgi sahibi değilim	0		
Yönetici	Bilgi sahibiyim	4	Yeterince Kısmen	3 1
	Bilgi sahibi değilim	0		
Veli	Bilgi sahibiyim	2	Genel olarak bilgilendirildik	2
	Bilgi sahibi değilim	0		

Tablo 6'ya göre öğretmenlerin tamamına yakını (11/12) program hakkında bilgilendirildiklerini belirtmişlerdir. Bir öğretmen hariç tamamı bu eğitimin yeterli olmadığını eğitimin kısmi düzeyde kaldığını belirtmişlerdir. Tablo 6'ya göre öğrencilerin tamamının kendilerinin program hakkında bilgilendirildiklerini belirtmişlerdir. Bu öğrencilerin tamamına yakını (15/16) öğretmenleri tarafından bilgilendirildiklerini belirtirken bir öğrenci ise yöneticilerinin yaptığı toplantı ile bilgilendiğini belirtmiştir. Tablo 6'ya göre yöneticilerin tamamı (4/4) program hakkında bilgilendirildiklerini belirtmişlerdir. Bu yöneticilerin bir kısmı (3/4) yeterince bilgilendirildiklerini belirtirken bir yönetici ise kısmen bilgilendirildiklerini belirtmişlerdir. Tablo 6 incelendiğinde velilerin tamamının (2/2) programla ilgili genel olarak bilgilendirildiklerini ifade etmişlerdir. Bazı paydaşların konuyla ilgili görüşleri aşağıdadır:

Öğretmen: Programla ilgili yeterince bilgilendirilmedik. Her şey çok hızlı gelişti. Hizmet içi eğitim almalıydık. Bu yüzden veli ve öğrencilerinde yeterince bilgilendirildiğini düşünmüyorum.

Öğrenci: Öğretmenimiz bizi yeterince bilgilendirdi.

Yönetici: Yüzeysel olarak bilgilendirildik. Her şey çok hızlı gelişti.

Veli: Öğretmenimiz programla ilgili bize genel bilgiler verdi. Bizim görüşlerimiz de alışıya iyi olur. Ama biz öğretmenlerimize güveniyoruz.

3.3. Programın kapsamı, kazanımları, içeriği ve kullanılan kaynaklara yönelik paydaşların görüşleri

Programın kapsamı, kazanımları, içeriği ve kullanılan kaynaklara yönelik paydaşların görüşleri tablo 7'de verilmiştir

Tablo 7.

Programın kapsamı, kazanımları, içeriği ve kullanılan kaynaklara yönelik paydaşların görüşleri

Paydaş	Kod	Frekans
Öğretmen	Kapsamı, kazanımları ve içeriği yeterli	9
	Kapsamı, kazanımları ve içeriği yetersiz	4
	Diğer dersler de olmalı	2
	Kaynaklar yeterli	7
	Kaynaklar yetersiz artırılmalı	6
Öğrenci	Kapsamı, kazanımları ve içeriği yetersiz	12
	Kapsamı, kazanımları ve içeriği yeterli	4
	Fen olmalıydı	5
	Müzik olmalıydı	5
	Hayat Bilgisi olmalıydı	5
	Resim olmalıydı	2
	Beden olmalıydı	1
	Kaynaklar yeterli	13
Kaynaklar yetersiz artırılmalı	3	
Yönetici	Kapsamı, kazanımları ve içeriği yeterli	4
	Kapsamı, kazanımları ve içeriği yetersiz	0
	Kaynaklar yeterli	3
	Kaynaklar yetersiz artırılmalı	1

Veli	Kapsamı, kazanımları ve içeriği yetersiz	2
	Kapsamı, kazanımları ve içeriği yeterli	0
	Diğer dersler de olmalı	1
	İngilizce olmalı	1
	Kaynaklar yeterli	1
	Kaynaklar yetersiz artırılmalı	1

Tablo 7'ye göre Öğretmenlerin çoğunluğunun (9/13) kapsam, kazanım ve içerik boyutlarında programı yeterli görürken öğretmenlerin bir kısmı (4/13) programı kapsam, kazanım ve içerik boyutlarında yetersiz bulmaktadır. İki öğretmen ise diğer derslerin de programa eklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Kaynaklar konusunda ise öğretmenlerin yarıdan fazlası (7/13) kaynakları yeterli bulurken yarıdan azı (6/13) kaynakları yetersiz bulmaktadır. Tablo 7'ye göre öğrencilerin çoğunluğunun (12/16) kapsam, kazanım ve içerik boyutlarında programı yeterli görürken öğrencilerin bir kısmı (4/16) programı kapsam, kazanım ve içerik boyutlarında yetersiz bulmaktadır. Beş öğrenci programda fen, müzik hayat bilgisi derslerin olması gerektiğini belirtirken iki öğrenci resim dersinin bir öğrenci ise beden eğitimi dersinin programda olması gerektiğini belirtmişlerdir. Kaynaklar konusunda ise öğrencilerin çoğu (13/16) kaynakları yeterli bulurken öğrencilerin çok azı (3/13) ise kaynakları yetersiz bulmaktadır. Tablo 7'ye göre yöneticilerin tamamı (4/4) kapsam, kazanım ve içerik boyutlarında programı yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. Kaynaklar konusunda ise yöneticilerin tamamına yakını (3/4) kaynakları yeterli bulurken bir yönetici ise kaynakları yetersiz bulmaktadır. Tablo 7'ye göre velilerin tamamı programı kapsam, kazanım ve içerik boyutlarında yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir. Buna ek olarak bir veli diğer derslerin de olması gerektiğini belirtirken bir veli İngilizce dersinin de kapsamın içinde olması gerektiğini belirtmiştir. Kaynaklar konusunda ise bir veli kaynakları yeterli bulurken bir veli ise kaynakları yetersiz bulmaktadır. Bazı paydaşların konuyla ilgili görüşleri aşağıdadır:

Öğretmen: Kapsam genişletilebilir. Diğer dersler de eklenebilir. Çocukları eğlendirecek beden, müzik ve resim gibi dersler de eklenebilir.

Öğrenci: Kaynaklar güzeldi ama çok basitti. Çok basit olduğu için biraz üzülüm. Çünkü bize 1. Sınıf seviyesinde kitapları vermişler.

Veli: Çocuğuma çok faydalı oldu. Ama kapsam genişletilse çok daha faydalı olurdu.

3.4. Programa öğrencilerin seçiminde kullanılan ölçme ve değerlendirme kriterlerine yönelik paydaşların görüşleri

Programa öğrencilerin seçiminde kullanılan ölçme ve değerlendirme kriterlerine yönelik paydaşların görüşleri tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8.

Programa öğrencilerin seçiminde kullanılan ölçme ve değerlendirme kriterlerine yönelik paydaşların görüşleri

Paydaş	Kod	Frekans
Öğretmen	Ölçme değerlendirme yanlış yapılıyor	8
	Ölçme değerlendirme kısmen doğru yapılıyor	3
	Ölçme değerlendirme doğru yapılıyor	2
	Öğretmenler belirleyici olmalı	11
	Modül sonrası sınav geciktirilmemeli	10
Öğrenci	Ölçme değerlendirme sınavları kolaydı	14
	Sınavlarda biraz zorlandım	2
Yönetici	Ölçme değerlendirme doğru yapılıyor	3
	Ölçme değerlendirme yanlış yapılıyor	1

Tablo 8'e göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu (8/13) öğrencilerin modüllere seçiminde ölçme değerlendirmenin doğru yapılmadığını belirtirken öğretmenlerin bir kısmı (3/13) ölçme değerlendirmenin kısmen doğru yapıldığını iki öğretmen ise ölçme değerlendirmenin doğru yapıldığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı (11/13) kendilerinin bu süreçlerde daha belirleyici olmaları gerektiğini ifade

ederken bir kısım (10/13) öğretmen ise ölçme değerlendirme sınavının geciktirilmemesi gerektiğini kursun bitiminden hemen sonra yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin tamamına yakınının sınavda zorlanmadıkları sınavın kolay olduğunu belirtirken sadece iki öğrenci sınavlarda zorlandığını belirtmiştir. Tablo 8 incelendiğinde üç yöneticilerin çoğunun (3/4) ölçme değerlendirmenin doğru yapıldığını belirtirken bir yönetici ise bu sürecin yanlış yapıldığını belirtmiştir. Bazı paydaşların konuyla ilgili görüşleri aşağıdadır:

Öğretmen: Öğrenciler doğru belirlenemedi. Öğretmenler belirleyici olmalı. Sonuçları değerlendirme sınavı kurstan çok sonra yapıldı. Kursun hemen sonrasında bu sınavlar yapılmalı.

Öğrenci: Sınav kolaydı. Çok rahat çözebildim soruları.

3.5. Programın ihtiyacı karşılmasına yönelik paydaşların görüşleri

Programın ihtiyacı karşılmasına yönelik paydaşların görüşleri tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9.

Programın ihtiyacı karşılmasına yönelik paydaşların görüşleri

Paydaş	Kod	Frekans
Öğretmen	İhtiyacı kısmen karşılıyor	10
	İhtiyacı karşılıyor	2
	İhtiyacı karşılamıyor	1
Öğrenci	İhtiyacımı karşıladı	8
	İhtiyacımı kısmen karşıladı	4
	İhtiyacımı karşılamadı	4
Yönetici	İhtiyacı karşılıyor	2
	İhtiyacı kısmen karşılıyor	1
	İhtiyacı karşılamıyor	1
Veli	İhtiyacı kısmen karşılıyor	2

Tablo 9’a göre tamamına yakını (10/13) programın ihtiyaca kısmen cevap verebildiğini belirtirken iki öğretmen programın ihtiyacı tam olarak karşıladığını belirtmiş bir öğretmen ise programın ihtiyaca yanıt vermediğini belirtmiştir. Tablo 9’a göre öğrencilerin büyük çoğunluğu (8/13) programın ihtiyaçlarına cevap verebildiğini belirtirken bir kısım (4/13) öğrenci programın ihtiyacını kısmen karşıladığını belirtmiş bir kısım (4/13) öğrenci ise programın ihtiyaca yanıt vermediğini belirtmiştir. Tablo incelendiğinde yöneticilerin bir kısmı (2/4) programın ihtiyacı karşıladığını belirtmiş yöneticilerin bir kısmı ise (1/4) programın ihtiyacı kısmen karşıladığını yöneticilerin biri ise programın ihtiyaca yanıt vermediğini belirtmiştir. Tablo 9’a göre velilerin tamamının programın çocuklarının ihtiyacını kısmen karşıladığını ifade etmişlerdir. Bazı paydaşların konuyla ilgili görüşleri aşağıdadır:

Öğretmen: Geride kalan bu öğrencilerin diğerlerine ulaştırılması mümkün değil ancak durumlarında iyileşme olduğunu gözlemledim.

Öğrenci: Benim ihtiyacımı karşıladı. Matematik ve Türkçedeki eksiklerimi bu programla tamamladım.

Yönetici: Önemli bir ihtiyacı karşıladığını düşünüyorum. Özellikle veli ve öğrencilerin memnuniyetleri ihtiyacı karşıladığını göstermektedir.

Veli: Benim çocuğumun ihtiyacını karşıladı. Matematikte çok zayıftı şimdi matematiği daha iyi. Bu hep bu kurs sayesinde oldu.

3.6. Programın uygulanma aşamasında yaşanan sorunlara yönelik paydaşların görüşleri

Programın uygulanma aşamasında yaşanan sorunlara yönelik paydaşların görüşleri tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10.

Programın uygulanma aşamasında yaşanan sorunlara yönelik paydaşların görüşleri

Paydaş	Kod	Frekans
Öğretmen	Modüllere seçimler hatalı yapıyor	12
	Süre yetersizliği yaşıyorum	12
	Devamsızlık sorunu yaşıyoruz	10
	Öğretmen ve öğrenci yorgun oluyor	8
	Kaynaklar yetersiz	8
	Öğrenciler sıkılıyor	6
	Veli ilgisiz	6
Öğrenci	Çok yoruluyorum	14
	Kurs çok uzun sürüyor	6
	Servis sorunu yaşıyorum	2
Yönetici	Öğretmen isteksiz	4
	Süre yetersizliği	2
	Taşıma sorunu	2
Veli	Çocuğum isteksiz	1

Tablo 10'a göre öğretmenlerin tamamına yakını (12/13) modüllere öğrenci seçimlerinin hatalı yapıldığını ve sürenin kazanımları sağlamak için yeterli olmadığını belirtirken öğretmenlerin büyük çoğunluğu (10/13) ise öğrencilerin programa devamını sağlamakta zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çoğu (8/13) kendilerinin ve öğrencilerin program öncesinde ders olduğu için yorgun olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin yarıdan fazlası (8/13) kaynakların yetersiz olduğunu belirtirken öğretmenlerin bir kısmı (6/13) ise öğrencilerin sıkıldığını ve velilerin ilgisizliği gibi sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Tablo 10'a göre öğrencilerin tamamına yakınının (14/16) çok yorulduklarını bir kısım öğrenci (6/14) ise kursun çok uzun sürdüğünü bir öğrenci ise eve ulaşım ile ilgili servis sorunu yaşadığını belirtmiştir. Tablo 10 incelendiğinde yöneticilerin tamamına yakınının (4/4) öğretmenlerin isteksiz olduğunu belirtirken iki idareci ise kurs sürelerinin yetersizliği ve taşıma sorununu ifade etmişlerdir. Tablo 10 incelendiğinde bir veli ise çocuğunun programa katılmada isteksiz davrandığını ifade etmiştir. Bazı paydaşların konuyla ilgili görüşleri aşağıdadır:

Öğretmen: Öğrencilerin devamında sorunlar yaşıyoruz. Öğrenciler doğru belirlenmiyor. Veliler istekli ama ilgisiz. Bizim ücretimiz az veriliyor ek bir hizmet bu ücretlerle öğretmenlerin motivasyonu sağlanamaz.

Öğrenci: Kursta sıkıldığım anlar oluyordu. Bir de çok yoruluyordum.

Yönetici: Seviyeleri farklı öğrencilerin bir araya getirilmesi sorun oluşturdu. Ücretin az olması nedeniyle öğretmenler isteksizdi. İkna etmekte zorlandım.

3.7. Program hazırlık ve uygulama süreçlerine yönelik paydaşların önerileri

Program hazırlık ve uygulama süreçlerine yönelik paydaşların önerileri **tablo 11**'de verilmiştir.

Tablo 11.

Program hazırlık ve uygulama süreçlerine yönelik paydaşların önerileri

Paydaş	Kod	Frekans
Öğretmen	Öğretmen, öğrenci ve veli programla ilgili eğitim almalı	13
	Farklı modüllerdeki öğrenciler aynı grupta olmamalı	13
	Programı uygulayan öğretmenin ek ders ücreti artırılmalı	13
	Programın süresi artırılarak yıl içine yayılmalı	10
	Kaynaklar zenginleştirilmeli	9
	Öğretmenlerin program hazırlık süreçlerine katkısı alınmalı	8
	Farklı ders ve etkinliklerle kapsam genişletilmeli	6
	Programı uygulayan öğretmen ile öğrencinin sınıf öğretmeni uyumlu çalışmalı	5
	Modül sürelerinin dağılımı yeniden düzenlenmeli	4
	Program ikinci sınıftan başlatılmalı	2
	Öğretmen seçimi doğru yapılmalı	1
	Öğrenci sayısı azaltılmalı	1
	Öğrenci	Aldığım eğitim yeterli
Program devam etmeli		2
Program kısa olmalı		2

	Kaynaklar artırılmalı	2
	Öğretmenler bize kızmaları	1
Yönetici	Ek ders ücretleri artırılmalı	3
	Süre artırılmalı	1
	Öğretmenlere program eğitimi verilmeli	1
	Velilere program eğitimi verilmeli	1
	Farklı modüllerdeki öğrenciler aynı grupta olmamalı	1
	Yetenekli çocuklara da destekleme programı yapılmalı	1
	Kaynaklar zenginleştirilmeli	1
Veli	Kapsamı genişletilmeli	2
	Devam etmeli	2

Tablo 11 incelendiğinde öğretmenlerin tamamının (13/13) öğretmen, öğrenci ve velilerin programla ilgili eğitim almaları gerektiğini, farklı modüllerdeki öğrencilerin aynı grupta olmaması gerektiğini, programı uygulayan öğretmenlerin ek ders ücretlerinin artırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı (10/13) programın süresinin artırılarak programın yıl içerisinde yayılması gerektiğini belirtirken bir kısım (9/13) öğretmen kaynakların zenginleştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çoğu (8/13) program hazırlık süreçlerine öğretmenlerin katkısının alınması gerektiğini belirtirken, öğretmenlerin yarıya yakını (6/13) farklı ders ve etkinliklerle kapsamın genişletilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bir kısmı (5/13) Programı uygulayan öğretmen ile öğrencinin sınıf öğretmenin uyumlu çalışması gerektiğini belirtirken, öğretmenlerin bir kısmı (4/13) modül sürelerinin yeniden düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. İki öğretmen programın ikinci sınıftan itibaren başlatılması gerektiğini belirtirken birer öğretmen öğretmenin seçiminin doğru yapılması ve öğrenci sayısının azaltılması gerektiğini belirtmiştir. Tablo 11'e göre öğrencilerin çoğu (9/16) aldığı eğitimi yeterli görürken iki öğrenci programın devam etmesi yönünde görüş açıklamışlardır. İki öğrenci programın daha kısa sürmesini istediğini belirtirken iki öğrenci ise kaynakların artırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Bir öğrenci ise öğretmenlerin kendilerine kızmamasını istediğini belirtmiştir. Tablo 11'e göre yöneticilerin çoğu (3/4) ek ders ücretlerinin artırılması gerektiğini belirtirken birer yönetici ise programın süresinin artırılması, öğretmenler ve velilere programla ilgili eğitim verilmesi, farklı modüllerdeki öğrencilerin aynı modüllerde yer almaması, yetenekli çocuklara da destekleme kursu yapılması ve kaynakların zenginleştirilmesi gerektiğine yönelik görüş belirtmişlerdir. Tablo 11'e bakıldığında velilerin tamamı (2/2) programın kapsamının genişletilmesi ve programın devam etmesi gerektiğine yönelik görüş belirtmişlerdir. Bazı paydaşların konuyla ilgili görüşleri aşağıdadır:

Öğretmen: Kaynak ve materyaller artırılmalı. Kurs ilgili öğretmenler tarafından verilmeli. Öğretmen ücretleri artırılmalı. Kursun süresi artırılmalı.

Öğretmen: Kurs iyi tanıtılmalı. Kimlerin kursu vereceği önceden belirlenmeli. Kurs ikinci sınıftan başlanmalı.

Öğretmen: Öğretmenler haftalık toplantı yaparak modüller arası geçişte birlikte karar vermeliler. Bu toplantıda öğrencinin sınıf öğretmeni de hazır bulunmalı onun da görüşünden yararlanılmalı ve tüm uygulama süreci işbirliği ve iletişim halinde gerçekleştirilmeli.

Öğrenci: Kurs devam etmeli. Ama müzik, beden, resim gibi dersler de olmalı.

Yönetici: Öğretmenler ve veliler konuyla ilgili eğitilmeli. Uygulama süreci uzatılmalı.

Veli: Kursun kapsamı artırılmalı.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmanın amacı İYEP'in uygulamaya konma sürecini, yararlarını, kurslarda yaşanan sorunları ve çözüm önerilerini öğretmen, öğrenci, yönetici ve veli görüşlerine dayalı olarak değerlendirmektir.

Araştırma sonucuna göre programın tüm paydaşları (öğretmen, öğrenci, yönetici ve veli) İYEP'e ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir. Çünkü İYEP'in öğrencilerin gelişimlerine katkı sağladığı ve çeşitli nedenlerle geride kalan öğrencilerin eksiklerinin giderilebilmesine olanak tanıdığı ifade edilmiştir. Çeşitli nedenlerle bazı öğrenciler akademik anlamda ve sosyal anlamda sorun yaşayabilmektedir. Bu durumun

oluşmasında öğrencinin eğitim pazarına beraberinde getirdiği, sahip olduğu özellikler olarak tanımlanabilecek olan hazırbulunuşluk seviyesi en önemli unsurdur (Ertürk, 2013). Nihayetinde Dane, Kudu ve Balkı'nın (2009) matematik başarısını olumsuz etkileyen faktörlere yönelik yaptıkları çalışmada öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olmayan konulara yer verilmesinin öğrencilerin konuları anlamakta zorlanmalarına ve bu nedenle öğrencilerin matematiği soyut, güç ve karmaşık bulmalarına neden olduğu bunun da matematiğe karşı olumsuz tutum ve kaygıyı getirdiği sonucuna ulaşmışlardır. Bu durumun beraberinde öğrencilerin öğrenme ortamlarından uzaklaşmalarını sağlayacağı düşünülerek araştırma sonuçlarından hareketle araştırmacılar tarafından farklı öğrenme biçimlerine uygun ortamların oluşturulması yönünde öneriler geliştirilmiştir. Kalaycı (2005) İlköğretim öğrencilerinin okullardaki problem algılarına yönelik yaptığı çalışma sonucunda okulların tümünde Matematik ve Türkçe başta olmak üzere Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi, İş Eğitimi, Güzel Konuşma ve Din Kültürü derslerinde öğrenciler sıkıldıklarını, yorulduklarını ve ve bu dersleri anlayamadıkları sonucuna ulaşmıştır. Araştırmacı bu durumun öğretmenin uyguladığı yöntemden ve kişiliğinden ya da öğrencinin kendisinden kaynaklanabileceğini belirtmiştir. İYEP ile bu sorunlar aşılabılır.

Alanyazında MEB 2014-2015 eğitim-öğretim yılından sonra uygulamaya başladığı destekleme kurslarının öğretim sürecinde yaşanan sorunları çözme ve ihtiyaçları karşılama noktasında önemli katkılar sunduğuna dair araştırmalar mevcuttur. Bu bağlamda Ergün (2017) yaptığı çalışmada kurslarda görev alan yönetici ve öğretmenlerin; kursların öğrencilerin öğrenme eksiklerini gidermelerine, düzenli bir çalışma ortamının sağlanmasına ve öğrenci başarılarını artırmasına katkı sağladığını belirtmişlerdir. Aynı çalışmada öğrenciler ise; kursun eksik konularını tamamlama, sınavlara hazırlanma ve sosyal gelişim süreçlerine önemli katkılar sağladığını belirtmişlerdir. Göksu ve Gölcü (2016) yaptıkları çalışmada öğretmenlerin destekleme kurslarında, daha önce anlaşılmayan konuları derinlemesine işleme fırsatı buldukları, öğrencilerin başarılarının artacağı düşüncesiyle okul yönetimlerinin kurs sürecini desteklediklerini belirtmişlerdir. Başaran ve Narinalp (2017) araştırmalarında destekleme kurslarının öğrenci başarısını artırdığı ve yetiştirilemeyen konuların telafisine imkan tanıdığı sonuçlarına ulaşmışlardır.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin ve yöneticilerin programla ilgili yeterli bilgi sahibi olmadıkları bunun da kurs sürecini olumsuz etkilediği görülmüştür. Hizmetiçi eğitimle bu sorunun çözülebileceği düşünülmektedir. Çünkü hizmeti içi eğitim eğitimin kalitesi ve verimliliğini artırmasının yanısıra kurumların ve çalışanların yeniliğe açık olma durumlarını geliştirebilir (Selimoğlu ve Biçen Yılmaz, 2009).

Programın öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerine göre kapsamı, kazanımları, içeriğinin yetersiz, yöneticilerce yeterli görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bunun yanı sıra kullanılan kaynaklara yönelik paydaşların görüşlerinin genellikle olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Programa alınan öğrencilerin belirlenme süreçlerini paydaşların doğru bulmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Programa öğrenci seçiminde öğretmenlerin daha belirleyici bir konumda olmak istedikleri kursun bitiminde yapılan değerlendirme sınavının kurs bitiminden aylarca sonra yapılmasına özellikle öğretmenlerin tepki gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda geribildirim öğrenme ve öğretme süreçlerinde davranışın hemen sonrasında verilmesinin oldukça önemli olduğu unutulmamalıdır (Fidan, 2012).

Programın önemli bir soruna çözüm sağladığı öğrencilerin önemli bir ihtiyacını karşıladığı ancak bununla birlikte kapsam ve sürenin artırılarak programın etkililiğinin daha da artırılabilceği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda programın uygulanma aşamasında modüllere öğrenci seçiminde yapılan hatalar, süre yetersizliği, öğrencilerin devamsızlığı, öğretmen ve öğrencilerin yorgunluğu, öğrencilerin sıkılma durumu, velilerin ilgisizliği, öğretmenlerin ek ders ücretlerinden kaynaklı isteksizliği ve öğrencilerin sıkılmaktan kaynaklı isteksizliği, gibi sorunların varlığı tespit edilmiştir. Alanyazında destekleme ve yetiştirme kurslarıyla ilgili yapılan araştırmalarda da benzer durumlara ulaşılmıştır. Sarıca (2018) Destekleme ve Yetiştirme Kurslarını (DYK) kurslarda görev alan 33 öğretmenle görüşme yaparak gerçekleştirdiği araştırma sonucunda katılımcıların kurslarla ilgili genel anlamda olumlu kanaat belirttikleri, kursların derste öğrenilenlerin tekrar edilerek konuların pekiştirilmesini sağladığı, öğrencilerin konu eksiklerini gidermelerine katkı sağladığı, öğrencilerin anlaşılmayan konulara odaklanma imkanı elde ettiklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte öğretmenler öğrencilerin kurs saatlerinin yoğun olmasından dolayı yorulduklarını ve öğrencilerde bıkkınlık oluştuğunu gözlemlediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler kursların kendilerine ekonomik katkı sağladığını derste öğrenilmeyen, eksik kalan konulara yoğunlaşma imkanı elde ettikleri, kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sağladığını, bunun yanında kursların yorucu olduğunu, tatil ve dinlenme sürelerinin azaldığını belirtmişlerdir. Öğretmenler ayrıca kurslarda, öğrencilerin motivasyon eksikliği, devamsızlık, ulaşım ve beslenme sorunlarını da gözlemlediklerini ifade etmişlerdir. Başaran ve Narinalp, 2016; Göksu ve Gölcü, 2016; Ünsal ve Korkmaz, 2016 yaptıkları araştırma sonucunda DYK kurslarında görev alan öğretmenlerin kurs ücretlerinden menun oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Bu grubun ücretlerden daha fazla memnun olmaları DYK ücretlerinin İYEP kurs

ücretlerinden daha yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir. Başaran ve Narinalp (2017) ise öğrencilerin bir dersten çıkıp başka bir derse girmesi nedeniyle yoruldukları sonucuna ulaşmıştır. Bray (2007) de aynı şekilde destekleme eğitimlerinin öğrencileri yordugunu belirtmiştir. Aküzüm ve Saraçoğlu (2018) ise öğretmenlerin DYK'ya yönelik tutumlarını incelediği çalışma sonucunda öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik tutumlarının en yüksek düzeyde olduğu boyutun, bu kursların akademik yönden hem öğrencilere hem de öğretmenlere sağladığı katkılar yönünde olduğu, buna karşılık, kurslara katılımın özel bir zaman ayırmayı gerektirmesinin ortaya çıkardığı sosyal yaşama olan etkileri boyutunun en düşük düzeydeki tutumları yansıttığı sonucuna ulaşılmıştır. Canpolat ve Köçer (2017) araştırmasında kurslara devam eden öğrencilerin merkezi sınavlarda ve okul sınavlarında Sosyal Bilgiler dersi başarılarını arttırdıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu bağlamda destekleme kursuna sosyal bilgiler gibi derslerin eklenerek kapsamın genişletilmesi programın faydasını artıracaktır. Benzer şekilde Ergün (2017) gerçekleştirdiği araştırma sonucundan hareketle kurslara beden eğitimi, müzik, görsel sanatlar gibi dersler eklenerek öğrencilerin kurslara istekle katılacakları yönünde görüş öne sürmüştür.

Araştırma sonucunda ikili eğitim yapan okullarda programın uygulanmasında ciddi sorunlar yaşandığı gözlenmiş öğretmenlerin psikosoyal destek konusunda yeterince çalışma yapmadıkları/yapamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. TEDMEM Eğitim Değerlendirme Raporunda (2018) İYEP'i ele almış ve araştırma sonucuyla paralel şekilde ikili eğitim yapan okullar, taşınabilir ve birleştirilmiş sınıflı okullarda sorunların yaşanabileceğini, psikosoyal destek konusunda öğretmenlerin sorun yaşayabileceğini değerlendirmiştir.

Araştırma sonucunda programa hazırlık ve uygulama süreçlerine yönelik paydaşlar aşağıdaki önerileri getirmişlerdir;

Öğretmenler; Öğretmen, öğrenci ve velilerin programla ilgili eğitim alması, farklı modüllerdeki öğrencilerin aynı grupta olmaması, programı uygulayan öğretmenin ek ders ücretlerinin artırılması, programın süresinin artırılarak programın yıl içine yayılması, kaynakların zenginleştirilmesi, öğretmenlerin program hazırlık süreçlerine katkılarının alınması, farklı ders ve etkinliklerle programın kapsamının genişletilmesi, programı uygulayan öğretmen ile öğrencinin sınıf öğretmeninin uyumlu çalışması, modül sürelerinin dağılımının yeniden düzenlenmesi, programın ikinci sınıftan itibaren başlatılması, öğretmenlerin belirlenmesinin objektif kriterlere göre yapılması, modüllerdeki öğrenci sayılarının azaltılması gibi öneriler getirmişlerdir.

Öğrenciler; Çoğunluğu kurs süresini yeterli görmekle birlikte bazı öğrencilerin sürenin artırılması bazılarının ise azaltılması yönünde görüş belirttikleri gözlenmiştir. Çoğu öğrenci kaynakların yeterli olduğunu belirtirken bazı öğrencilerin kaynakların zenginleştirilmesi gerektiği yönünde görüş sundukları gözlenmiştir.

Yöneticiler; Ek ders ücretlerinin artırılması, programın uygulama süresinin artırılması, öğretmenler ve velilere programla ilgili eğitim verilmesi, farklı modüllerdeki öğrencilerin aynı modüllerde yer almaması, yetenekli çocuklara da destekleme kursu yapılması ve program kaynaklarının zenginleştirilmesi gerektiğine yönelik öneri sundukları gözlenmiştir.

Veliler; Programın kapsamının genişletilmesi ve programın devam etmesi gerektiğine yönelik öneriler geliştirdikleri gözlenmiştir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlardan hareketle programı yürüten yöneticilere ve araştırmacılara yönelik olarak aşağıdaki öneriler ileri sürülebilir:

- Öğretmenler ve yöneticiler programla ilgili hizmet içi eğitime alınmalıdır.
- Okullarda veli ve öğrencilere bu kurslarla ilgili bilgilendirme toplantıları yapılmalıdır.
- Program uygulama süreçlerinde rol alan bütün paydaşların sürekli etkileşim halinde olmaları oldukça önemlidir.
- Modüllere öğrenci seçim süreçlerinde öğretmenler daha etkili olmalı ve farklı modüllerde öğrenciler aynı grupta yer almamalıdır.
- Programı uygulayan öğretmenin ek ders ücreti artırılarak öğretmenin motivasyonu artırılmalıdır.
- Programın süresi artırılarak kapsamı genişletilmeli ve kaynaklar zenginleştirilmelidir.
- Programın psikosoyal destek boyutu için rehber öğretmenler görevlendirilmelidir.
- Bu çalışmada İYEP'in uygulamaya konma süreci, yararları, programın uygulanmasında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri öğretmen, öğrenci, yönetici ve veli görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmiştir. Başka çalışmalarda ise program değerlendirme uzmanlarının programın felsefesi, kazanımları ve ölçme değerlendirme süreçlerine yönelik görüşleri incelenebilir.

Bu araştırma Kahramanmaraş ili Onikişubat ilçesinde İYEP'in uygulandığı 4 okul ile sınırlıdır. Araştırma yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin programa yönelik algıları doğrultusunda sınırlılıklar içermektedir. Bu araştırma farklı sosyo ekonomik şartlarda programın etkililiğini ortaya koyamamaktadır.

KAYNAKLAR

- Anderson, L. W. ve Krathwohl, D.R. (2010). *Öğrenme öğretim ve değerlendirme ile ilgili bir sınıflama* (çev. D. A. Özçelik). Ankara: Pegem Akademi.
- Aküzüm, C. ve Saraçoğlu, M. (2018). Ortaokul öğretmenlerinin destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik tutumlarının incelenmesi. *Turkish Journal of Educational Studies*, 5(2),97-121.
- Babaoğlu, E. (2017). Yozgat'ta Öğrenci Başarısı: Başarı Engelleri ve Başarıyı Artırmak için Yapılabilecekler. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(37).
- Bray, M. (2007). *The shadow education system: private tutoring and its implications for planners*. Paris: UNESCO: International Institute for Educational Planning.
- Büyüköztürk Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, E.A., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Canpolat, U., Köçer, M. (2017). Destekleme ve yetiştirme kurslarının TEOG bağlamında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 7(1): 123-154.
- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma deseni: nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. (Çev. Ed: S. B. Demir). Ankara: Eğiten Kitap.
- Demir-Başaran, S. ve Narinalp-Yıldız, N. (2017). Türkiye'de ortaokullarda uygulanan destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin öğretmen görüşleri. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 8(29), 1152-1173.
- Demirel, Ö. (2015). *Kuramdan uygulamaya program geliştirme*. Ankara: PegemA Yay., 10. Baskı.
- Dane, A., Kudu, M. ve Balkı, N. (2009). Lise öğrencilerinin algılarına göre matematik başarısını olumsuz yönde etkileyen faktörler. *Erzincan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 17-34.
- Erden, M. (2017). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Arkadaş Yayınları., 10. Baskı.
- Ergün, M. (2017). Destekleme ve yetiştirme kurslarının yönetici, öğretmen, öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Ertürk, S. (2013). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Edge Yayıncılık., 6. Baskı.
- Fidan, (2012). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem Akademi., 3. Baskı
- Göksu, İ. ve Gülcü, A. (2016). Ortaokul ve liselerde uygulanan destekleme kurslarıyla ilgili öğretmen görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 153-171.
- İncirci, A., İlğan, A., Sırem, Ö. ve Bozkurt, S. (2017). Ortaöğretim destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin öğrenci görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 50-68.
- İlkokullarda Yetiştirme Programı, (İYEP) (2019). https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_05/21135108 adresinden 26.05.2019 tarihinde edinilmiştir.
- İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) Uygulama Klavuzu (2018). https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_10/01150934_YYEP_UYGULAMA_KILAVUZU.pdf adresinden 26.05.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Akademi., 30. Basım

- Kalaycı, N. (2005). İlköğretim okulu öğrencileri okullarında hangi durumları problem olarak algılamaktadır. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 11(2), 167-193.
- Lincoln, Yvonna S. & Egon G. Guba. 1985. *Naturalistic Inquiry*. 1. bs. ABD: Sage Publications.
- MEB (2018). Matematik Öğretim Programı. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=329> adresinden 26.05.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Moustakas, C. (1994). *Phenomenological research methods*. Sage publications.
- Nartgün, Ş. S., ve Dilekçi, Ü. (2016). Eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(4), 537-564.
- Patton, M.Q., 2014. *Nitel Araştırma Ve Değerlendirme Yöntemleri*. Pegem Akademi, Ankara. 684s.
- Sarıca, R. (2018). Destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik öğretmen görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(221), 91-122.
- Selimoğlu, E. ve Biçen Yılmaz H. (2009). Hizmet içi eğitimin kurum ve çalışanlar üzerine etkileri. *Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, Yıl:5 Sayı:1.
- Sönmez, V. ve Alacapınar F.G. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık., 3. Baskı.
- Taşdemir, A. ve Taşdemir, M. (2010). Okullarda başarı ve başarısızlık olgusu: tipik öğrenci davranışları yönüyle bir durum araştırması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 471-503.
- Uşun, S. (2012). *Eğitimde Program Değerlendirme*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ünsal, S. ve Korkmaz, F. (2016). Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının İşlevlerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*. 13(2), 87-118.
- TEDMEM. (2018). <https://tedmem.org/yayin/2018-egitim-degerlendirme-raporu> sayfasından 24.09.2019 tarihinde alınmıştır.
- Yıldırım, A., Şimşek, H., 2013. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık: Ankara.

EKLER

EK 1: İYEP GÖRÜŞME FORMU (Öğretmen)

1. İYEP'e ihtiyaç var mıydı? Neden? Niçin?
2. Program hazırlık süreçleriyle ilgili bilgilendirildiniz mi? Bu sürece katkı sundunuz mu? Sunmalı mısınız? Neden? Niçin?
3. Program hakkında siz ve diğer paydaşlar (yönetici, veli, öğrenci) yeterince bilgilendirildiniz mi?
4. İYEP'in kapsamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Başka dersler de olmalı mı yeterli mi?
5. Programın kazanım boyutunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce programın kazanımları öğrenci ihtiyaçlarına uygun mu? Neden? Niçin?
6. Programın içeriği boyutunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce programın içeriği öğrenci ihtiyaçlarına uygun mu? Neden? Niçin?
7. Program için kaynaklar yeterli mi? Ne tür kaynaklar kullanıyorsunuz? Neden? Niçin?
8. Öğrenme yaşantısı sağlamak için program size bilgi veriyor mu? Bu aşamada sizler neler yapıyorsunuz?
9. Programın ölçme ve değerlendirme boyutunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Yeterli mi? Siz bu boyutla ilgili neler yapıyorsunuz?
10. Program uygulama süreci için ayrılan zaman yeterli mi? Neden? Niçin?
11. Program uygulama boyutunda ne gibi sorunlarla karşılaştınız? Çözüm için neler yaptınız?
12. Program uygulama boyutunda paydaşlardan (yönetici, veli, öğrenci) nasıl tepkiler aldınız?
13. Programın ihtiyacı karşıladığınızı düşünüyor musunuz? Öğrencilerden ne tür geribildirimler aldınız?
14. Programla ilgili önerileriniz nelerdir?

EK 2: İYEP GÖRÜŞME FORMU
(Öğrenci)

1. İYEP ihtiyaçlarınıza cevap veriyor mu? Neden? Niçin?
2. Program hakkında yeterince bilgilendirildiniz mi? (Kapsamı, amaçları, içeriği vs.)
3. İYEP'in kapsamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Başka dersler de olmalı mı yeterli mi?
4. Programın kazanım boyutunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce programın kazanımları ihtiyaçlarınıza uygun mu? Neden? Niçin?
5. Programın içeriği boyutunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce programın içeriği ihtiyaçlarınıza uygun mu? Neden? Niçin?
6. Program için kaynaklar yeterli mi? Ne tür kaynaklar kullanıyorsunuz? Neden? Niçin?
7. Dersler nasıl işleniyor? Sizin için verimli oluyor mu? Neler önerirsiniz?
8. Programın ölçme ve değerlendirme boyutunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Yeterli mi?
9. Program uygulama süreci için ayrılan zaman yeterli mi? Neden? Niçin?
10. Programla ilgili önerileriniz nelerdir?

EK 3: İYEP GÖRÜŞME FORMU
(Yönetici)

1. İYEP'e ihtiyaç var mıydı? Neden? Niçin?
2. Program hazırlık süreçleriyle ilgili bilgilendirildiniz mi? Bu sürece katkı sundunuz mu? Sunmalı mısınız? Neden? Niçin?
3. Program hakkında siz ve diğer paydaşlar (yönetici, veli, öğrenci) yeterince bilgilendirildiniz mi?
4. İYEP'in kapsamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Başka dersler de olmalı mı yeterli mi?
5. Programın kazanım boyutunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce programın kazanımları öğrenci ihtiyaçlarına uygun mu? Neden? Niçin?
6. Programın içeriği boyutunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Sizce programın içeriği öğrenci ihtiyaçlarına uygun mu? Neden? Niçin?
7. Program için kaynaklar yeterli mi? Okul olarak ne tür kaynaklar kullanıyorsunuz? Neden? Niçin?
8. Program uygulama boyutunda ne gibi sorunlarla karşılaştınız? Çözüm için neler yaptınız?
9. Program uygulama boyutunda paydaşlardan (öğretmen, veli, öğrenci) nasıl tepkiler aldınız?
10. Programın ihtiyacı karşıladığınızı düşünüyor musunuz? Paydaşlardan (öğretmen, veli, öğrenci) ne tür geribildirimler aldınız?
11. Programla ilgili önerileriniz nelerdir? Programın hazırlık süreçlerine, içeriğine, uygulanma süreçlerine ve kapsamına yönelik görüş ve önerileriniz nelerdir?

EK 4: İYEP GÖRÜŞME FORMU
(Veli)

1. İYEP'e ihtiyaç var mıydı? Neden? Niçin?
2. Program hazırlık süreçleriyle ilgili bilgilendirildiniz mi? Bu sürece katkı sundunuz mu? Sunmalı mısınız? Neden? Niçin?
3. İYEP'in kapsamını nasıl değerlendiriyorsunuz? Başka dersler de olmalı mı yeterli mi?
4. Programın ihtiyacı karşıladığını çocuğunuz için verimli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden? Niçin?
5. Programın içeriğine, uygulanma süreçlerine ve kapsamına yönelik önerileriniz nelerdir?